

Суцвіття

Мета: розглянути поняття суцвіття та їх різноманітність; розвивати поняття про біологічне значення суцвіть для рослин та практичній діяльності людини.

Основні поняття: суцвіття, прості складні.

План.

1. Вивчення нового матеріалу. Робота з текстом підручника.

- 1) Працюємо з п34.
- 2) **Суцвіття** — це система пагонів, що спеціалізована на утворенні квіток.
- 3) «міркувалки». Чому суцвіття вигідніше для рослини, ніж одна квітка?
- 4) За ступенем розгалуженості суцвіття поділяють на прості і складні.

= у **простих суцвіть** на головній вісі розташовані лише поодинокі квітки,

= у **складних суцвіть** — бічні гілочки з декількома квітками.

5) Працюємо з таблицею. Запам'ятовуємо основні суцвіття, їх назви, схеми.

Приклади.

- 6) Працюємо з мал153. Впізнали квіти, які ви зустрічаєте влітку? Визначте самі типи суцвіть та перевірте в підписах малюнка.
- 7) Творча робота. Записуємо у зошиті:
 - a) Буркун жовтий – складне, китиця,
 - b) Кріп городній – складне, складний зонтик,
 - c) Конюшина лучна - складне, головка,
 - d) Пшениця – складне, складний колос.
 - e) Нагідки –
 - f) Груша –

2. Вивчення нового матеріалу. Теоретичний матеріал

= Пагони, що несуть на собі групу квіток, розташованих у певному порядку, називають суцвіттям.

= **Які бувають типи суцвіть?** За характером галуження головної осі й розміщення квіток розрізняють суцвіття прості та складні. Простим суцвіттям властива лише одна нерозгалужена вісь. До простих суцвіть належать, наприклад, китиця, зонтик, щиток, головка, сережка, кошик, колос, початок.

= Китиця - просте суцвіття, у якого на видовженій головній осі квітки кріпляться почергово за допомогою квітконіжки приблизно однакової довжини (наприклад, у смородини, черемхи, конвалії, люпину).

Зонтик - суцвіття, у якого основна вісь укорочена, а від її верхівки відходять поодинокі квітки, які завдяки різній довжині квітконіжок розташовані майже в одній площині (наприклад, у цибулі, вишні, часнику).

Щиток - суцвіття, уздовж головної осі якого розміщені квітки на квітконіжках різної довжини. При цьому квітконіжки нижніх квіток довші, ніж квітконіжки верхніх квіток. Унаслідок такого розміщення квіток усі вони розташовані майже на одному рівні (наприклад, у яблуні, груші, сливи).

Колос - суцвіття, схоже на китицю, але із сидячими квітками (наприклад, у подорожника, осоки). Колос із потовщеною віссю має назву початок (суцвіття жіночих квіток кукурудзи).

= Суцвіття головка має вкорочену і потовщену головну вісь із квітками на вкорочених квітконіжках (як у конюшини).

Суцвіття кошик складається із сидячих квіток, розміщених на розширеній тарілкоподібній головній осі. Знизу ця вісь вкрита численними зеленими листками (наприклад, у соняшнику, айстри). Тому зовні таке суцвіття нагадує окрему квітку.

Прості суцвіття

= Складні суцвіття становлять собою сукупність простих суцвіть, зібраних на спільній осі. До складних суцвіть відносять, наприклад, складний зонтик, волоть, складний колос. У суцвіття складний зонтик від вкороченої основної осі відходять бічні, що закінчуються простими зонтиками (у моркви, кропу). Суцвіття волоть складається з простих китиць (наприклад, бузок, виноград) або колосків (просо, рис, суцвіття чоловічих квіток кукурудзи). Ці суцвіття розташовані не на головній осі, а на її бічних відгалуженнях. Складний колос складається з розташованих уздовж головної осі простих колосків (наприклад, у жита, пшениці, пирію). **Складні суцвіття**

= **Яке значення суцвіть у житті рослин?** Зібрані в суцвіття квітки - це пристосування рослин для поліпшення запилення. Наприклад, зібрані разом дрібні квітки (у калини, редьки, горобини) краще помітні для комах-запилювачів. У вітрозапильних рослин дрібні квітки, зібрані в суцвіття, краще вловлюють пилок з повітря (наприклад, у верби, тополі, кукурудзи). У суцвітті утворюється більша кількість плодів, ніж в окремих квітках. Це сприяє зростанню чисельності виду та його поширенню.

3. Закріплення знань. Дайте відповіді на запитання підручника усно.
4. Домашнє завдання. Вивчити п34.

На наступний урок закласти дослід. Проростити насінину квасолі, чи гороху, чи іншого насіння. Поросіть допомоги у матусі. У склянку покладіть шматочок вати чи тканини, покладіть насіння та прикрийте також тканиною. Намочіть водою так, щоб тканина була волога, але вода не стояла. Перевіряйте кожен день, щоб не пересихало. Пророщена насінина нам потрібна на наступний урок.